

5210 Władysław Jędrzejewski plut. Tytułistkiego Korpusu byłego
wzrostu 1,75 m. S. J. R. lat 28, postawiony P. P. kawaler.

Dnia 20.XI.1939r. wyjechałem ze Lwowa w gru-
pie 14 osób z to z p. por. Sawickim. Paurdem, por. Piotrow-
szem Korwinem, por. Groszkim ppor. Bokunem,
kapit. Satorowskim i dw. d. d. oficerami w celu przeku-
czenia granicy Węgierskiej w okolicy Turki nad Strują.

Wyprawa nie udała się, ponieważ zostaliśmy odwa-
dzeni przez przewodnika, który zaprowadził nas
pod strażnicę sowiecką i dał znać strażnikom. 5240

Na zawiadomienie przewodnika z pomiędzy
braków wyznaczona była grupa ludzi, których w pierwszej
chwili nie mógł nikt rozpoznać, ponieważ było lar-
dro ciemno.

Po chwili usłyszeliśmy krzyki, stojący w mierz-
ku i repetowanie karabinów. Usłyszałem to po chwili
niekiedy, jak gdyby na rozkaz a za nami posypały się
steraty i rakiety. Dźwięk był tak silny i bezustanny,
że nie można było wychylić głowy ze śniegu.

Po kilku minutach usłyszałem straszny jęk a jedno-
cześnie zapaliła się rakietą i zobaczyłem całego nekru-
jącego się po śniegu jednego z naszej grupy, jak
się później dowiedziałem był to d. d. major.

Za nami poszerono psy i do rana sprowadzono nas
na strażnicę. Po rewizji i przesłuchaniu udzielili do-
zwolenia na obóz w Skolem zmieniając szpiegowstwo.

Dnia 11.1.1940r. wywieziony zostałem do więzienia
w Poltawie w sierpniu 1939r. z Poltawy do więzienia
w Kremenczuku, gdzie został mi odczytany wyrok
5 lat obrotu przymusowej pracy, po wyroku to jest we
wzroku wywieźli mnie do rozdzielnego więzienia
w Charkowie, skąd wyjechałem do obrotu pracy w
waj. Archangelskim w obozie 29 kolonja W. K. W. D.

Dnia 24.XI.1939r. niecierpiem wprowadzili mnie do
obrotu w Skolem. Obóz ten był ogrodzony wysokim
murem kolczastym. W ogrodzeniu stały trzy baraki
wybudowane z desek i kuchnia. W baraku o wymia-
rach 12 x 5 x 1/2 m mieszkało około 300 osób. Najciemniej
w tym baraku było wiele urzów, które chodzi-
ły po przepach i podłodze. Od 14.1.1940r. więzieniem w
wzroku w Poltawie. Był to budynek piętrowy mu-
rowany. W celi o wymiarach 6 x 3 x 3 mieszkało 7 osób.
Kiedy miałem łóżko, siennik i koł. Cecha była czysta
po dwoje malowana. Codziennie lekarz sprawdzał
czystość po celach i zapatrywał chorych. Raz na
10 dni chodziliśmy do łazienki i zmienialiśmy pieluski.
Codziennie było spacer na podwórku.

Posiłek gotowali nam 3 razy dziennie. Kto miał
pieniędzy na tytoń otrzymywał miernicze papier-
osy i tytoń na krótko, 5 rubli.

5240

Wizytacja w Kremieńczuku wamunki
były style gorzej, je mieliśmy bieżak w Charkowie
na celi o wymiarach 8 x 8 x 4 m, na podłodze ce-
mentowej mierzka 180 osób, wobec czego było
brak powietrza i miejsca by się poruszyć.

Siedzieliśmy w jednym kalerazach i pot nas
oblewali. W wypadku zemdlenia wynosili do
urzędu i kładli wodę, a nieraz wynosili do
kuchni, bo niemożliwa było się doprosić pomocy.
Wyzwolenie to było co w innych wizy-
tacjach. Dnia 24.IV.1940r. wysadzono nas z pociągu
na lesie bagnistym 7 km od Biłogo morza, w
uj. Archangielskim. Pierwotnie zaplanowano chod-
nię 15 km w głąb lasu na niedużą polanę ogrodzoną
drutem kalerazowym wogóle bez zabudowań.

Po przyjeździe na miejsce osiwiadzono nam
„bedzieci tu żyć, jak się urządzenie tak będzie m-
koi, bedzieci pracować przy budowie kaliji, kto
nie będzie pracował ten zdechnie, bo niedostanie
jeje. Porządkiem mieszkaliśmy pod gatem niebem
przy ognisku pomimo mrozu i zawięzi śnieżnej.

Nie było górze wyproć ani też górze wykopać,
jedynym ratunkiem było ognisko, przy którym
przeprowadzaliśmy dezynfekcję ubrań. W ciągu kilku
miesiący wybudowaliśmy budynki mieszkalne i
tarnie. Praca była bardzo ciężka przy robieniu
narypu pod tor kolejowy ze zmrożonej ziemi.

Do pracy wykorzystaliśmy o g. 6⁰⁰ i powracaliśmy
o 18⁰⁰ tj. Wyzwolenie było zależne od wyrobienia
normy. Na 100% trzeba było wywieźć 4 m³ zmrożo-
nej ziemi 4perką na odległość 120 m. natomiast roz-
mrażonego gruntu 8 m³. wówczas otrzymywało
się 900 gr. chleba i tak zwany 2gi. kociat to jest 3 razy
po 3/4 litra rupy i na kolację 2 turski kosecy.

Kto wyrobili 125% to otrzymywał 3ci kociat
1 lit. stachanowski kwiniacy się od 2 kotla tym, że
otrzymywał 100 gr. koniny lub kanówek ryby starej
i pisco gr. butki z narej. Kto wyrobili tylko 25%
narywał się otkoszczeniem, suchrano go do izola-
tora i otrzymywał 3/4 litra rupy, 300 gr. chleba na
dobę. Do pracy prowadzono nas pod bagnietami

Z pora ogrodzenia obrotu niewoln było
wychodzie, obrot był strzeżony przez psy i
strażników U. K. W. D.

W więzieniach i dozie pracy twarzystwa
było mierzone, składające się z różnych kategorii
szeregowców. Jedną z nich były czas najwięcej siedzący
to ukraińców z Rusi Łukopackiej, którzy poniekąd w
czasie mobilizacji na Węgry, potem do wojska
to lekarzy, inżynierów i innej inteligencji sowieckiej.

Na każdym kroku obawo się olemie przygnębienie
moralne, wskutek czego stosunki koleżeńskie w
kwaterach, natomiast patryjotyzm budził się w wy-
sokim stopniu i podtrzymywano na duchu tych,
którzy się ratowali i przestali wierzyć w Boga.

Radłomia przez N.K.W.D. odbywały się po no-
cach, na których wymuszano czerpanie przez
bicie kłusanie, ugięciem rąk, strzelanie
za plecami wyrażając się najwinniejzymi wul-
garnymi wyrażeniami, twierdząc, że Polki nie-
tcej nie zdobędziemy. Dwie lub trzy zmarło od tych
katuszy i z głodu, narazem tylko jedno pozosta-
łam osadnika Działka z pod Włocławca
Włocławskiego, który został zabity w czasie niecier-
ki z obrotu pracy. Do wzięcia w kraju wolno
był pisać listy, natomiast otrzymywali tylko
ci co przez 5 dni wyrażali 100% namy.

Dnia 1. II. 1944. przyjechałem do obozu pułko-
wnik N.K.W.D. i ogłosił nam amnestję na
podstawie zawartej umowy umowy między
Polską a Z.S.S.R. Dnia 2. II. 1945, przyjechałem do
Borowku gdzie się tworzyła armia Polska i
nasze władze skierowały mnie do Fortu
Tarchiontu i tam pracowałem w kwaterze
Dnia 2. II. 1942 nastąpiłem do wojska w Gura-
wie i stawiłem do czasu wyjazdu z Z.S.S.R.
w 2. komp. szereg przy Oddziale Organizacji Armii
w Gura-
w Gura-
w Gura-

Przełęcz plub.

5240